

doc. Ing. Viera Papcunová, PhD.
Ústav ekonomiky a manažmentu
FPVaI UKF v Nitre

Posudok
na habilitačnú prácu Ing. Petra Hlaváčka, Ph.D. na tému:
„Prostorové diferenciácie a vývojové asymetrie ekonomik v globalizovanom prostredí“

Na základe menovania Habilitačnej komisie ako oponentky habilitačnej práce predkladám posudok na habilitačnú prácu pre habilitačné konanie v odbore Regionálnia verejná ekonomie.

Aktuálnosť zvolenej témy

Riešenie regionálnych disparít a s tým súvisiacich procesov konvergencie a divergencie nielen na úrovni regiónov v rámci jednotlivých krajín, ale aj na úrovni jednotlivých členských krajín EÚ je dôležitou súčasťou politiky EÚ. K napomáhaniu znižovania regionálnych rozdielov medzi členskými krajinami výrazným spôsobom prispievajú práve finančné prostriedky prerozdeľované v jednotlivých programových obdobiach. V súčasnom programovom období 2021-2027 zasiahla európske krajiny pandémia Covid-19, ale aj migračná kríza, energetická kríza, či vojnový konflikt na Ukrajine. Tieto udalosti zasiahli nielen samotné členské krajiny, ale výrazným spôsobom ovplyvnili aj rozvoj regiónov na úrovni jednotlivých krajín. Preto je dôležité identifikovať jednotlivé faktory, ktoré rôznou mierou podmieňujú rozvoj regiónov a ich dopad na vývojové procesy v území. Výsledkom by mala byť aplikácia efektívnej regionálnej politiky, ktorá v konečnom dôsledku prispeje k znižovaniu regionálnych rozdielov.

Vo väzbe na uvedené skutočnosti je téma habilitačnej práce vysoko aktuálna. V habilitačnej práci sa autor venuje vybraným rozvojovým faktorom, ktoré determinujú socio – ekonomický rozvoj nielen regiónov v rámci vybraných členských krajín EÚ, ale aj samostatných krajín.

Metódy spracovania

Autor predkladá habilitačnú prácu ako súhrn vybraných článkov. Tomu zodpovedá aj štruktúra práce a metódy spracovania. V prvej časti práce sa autor venuje teoretickým východiskám a v druhej časti práce uvádza výsledky výskumu v podobe vybraných článkov v kontexte stanoveného hlavného cieľa a 5 výskumných téz práce. Teoretická časť práce sa venuje regionálnym rozdielom a vývojovým asymetriám v regionálnej ekonomike. Vytvára vhodné teoretické zázemie pre výsledkovú časť práce. Záverečná časť práce sa venuje zhrnutiu výsledkov. V práci je definovaný hlavný cieľ práce, ktorý je zameraný na zhodnotenie priestorových súvislostí, konvergenčných a divergenčných procesov v ekonomickom vývoji regiónov. Tento cieľ je doplnený 5 výskumnými tézami, ktoré sú následne podrobnejšie analyzované vo vlastnej práci. Na str.12 v tabuľke 1 sú popísané jednotlivé metódy a ukazovatele, ktoré sú súčasťou vlastnej práce. Metodická časť práce je vhodne zvolená vo vzťahu k hlavnému cieľu a výskumným tézám.

Výsledky habilitačnej práce

Kapitola „Výsledky výskumů v předložených vědeckých článkách“ je ťažiskovou časťou práce. V jednotlivých častiach kapitoly sú uvedené najdôležitejšie výsledky výskumov, ktoré sú prezentované vo forme vedeckých článkov. Výsledky jednotlivých

článkov sú spracované v kontexte stanovených výskumných téz. V úvode je uvedený cieľ príspevku, následne metodologická časť a najdôležitejšie výsledky výskumu. Z výsledkov vlastnej práce vyplýva, že autor analyzoval PZI ako jeden z možných nástrojov znižovania regionálnych disparít. A zároveň sa venoval aj problematike inovácií v kontexte výdavkov na VaV a zamestnanosť v oblasti znalostne náročných služieb. Vlastná časť práce je zakončená zhrnutím výsledkov výskumu, ktorá zahŕňa aj diskusiu. Záver kapitoly obsahuje aj metodologické limity realizovaných výskumov ako aj možné návrhy budúcich výskumov v tejto oblasti.

Význam práce pre ďalší rozvoj vedy a spoločenskú prax

Výsledky, ktoré autor prezentuje v habilitačnej práci sú zamerané na PZI a inovácie ako nástrojov na znižovanie regionálnych disparít. Získané výsledky môžu byť prínosom pri adresnejšom formulovaní nástrojov na znižovanie regionálnych disparít. Prínosom práce je aj uvedenie metodologického obmedzenia, ktoré prináša meranie regionálnych disparít na úrovniach NUTS II resp. NUTS III z hľadiska výpovednej schopnosti dát ako aj dĺžky časového radu ich spracovania. Práca ako celok prináša ucelený pohľad na problematiku regionálnych disparít z hľadiska vybraných ukazovateľov a to predovšetkým PZI a inovácií, ktoré sú považované za hlavný nástroj znižovania regionálnych rozdielov v rámci krajín EÚ.

V posudku uvádzam aj otázky vhodné pre ďalšiu diskusiu:

- Habilitačná práca sa venuje predovšetkým PZI a inováciám ako nástrojom, ktoré môžu vplývať na znižovanie regionálnych rozdielov. Prečo práve tieto ukazovatele ste si vybrali pre výskum?
- Aké nástroje na znižovanie regionálnych disparít budú využívané v rámci programového obdobia 2021-2027?
- V závere práce uvádzate metodologické obmedzenia pri meraní regionálnych disparít na úrovni NUTS III resp. NUTS II z dôvodu neúplnosti dát a uvádzate, že určitým riešením je meranie regionálnych disparít na úrovni NUTS I. Podľa mňa je však dôležité merať regionálne rozdiely aj na nižších úrovniach ako NUTS I, aby sa zabezpečil rovnomerný rozvoj regiónov a nedochádzalo k prehlbovaniu regionálnych disparít medzi regiónmi. A v tejto súvislosti by ma zaujímalo, či problémom dostupnosťou a úplnosťou dát bol zaznamenaný iba v ČR, alebo aj v iných krajinách a kde vidíte ten hlavný dôvod nedostupnosti dát.

Záver

Predložená habilitačná práca je venovaná aktuálnej téme. Po formálnej aj obsahovej stránke spĺňa požiadavky kladené na takýto typ práce. Autor pri riešení preukázal schopnosť používať vedecké metódy skúmania a dobrú znalosť literárnych poznatkov. Obsahom habilitačnej práce sa mu podarilo naplniť stanovený vedecký cieľ práce.

Na základe predloženej habilitačnej práce konštatujem, že habilitačná práca spĺňa požiadavky kladené na habilitačné práce v odbore Regionálna a verejná ekonomia a preto

~ odporúčam ~ habilitačnú prácu k obhajobe.

V Nitre, 12.2.2024


doc. Ing. Viera Papcunová, PhD.